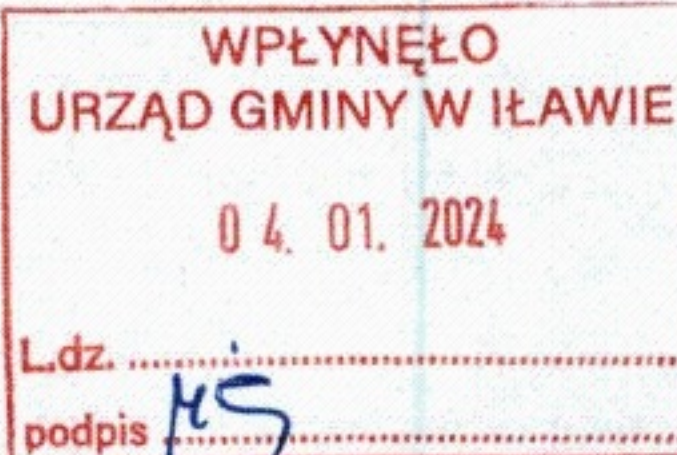

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

PN.4131. 2 .2024

Olsztyn, dnia 2 stycznia 2024 r.

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr LXII/549/23 Rady Gminy Iława z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia pomocy w formie bonu towarowego pod nazwą „Wyprawka dla malucha”, w części obejmującej:

- § 2 ust. 2 uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania : „między innymi”
- § 2 ust. 6 i ust. 7 uchwały
- Część I pkt 1 załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowań : „PESEL*)”, „Stan cywilny”, „Obywatelstwo”
- Część I załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania : „*) W przypadku gdy nie nadano tego numeru lub w przypadku cudzoziemców należy podać serię i numer dowodu osobistego, paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość”
- Pouczenie załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania : „Oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Iława, na sesji w dniu 24 listopada 2023 r., działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) i art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 2 pkt 3a, art. 22b ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn.zm.), podjęła uchwałę, o której mowa na wstępie, ustanawiając pomoc rzeczową w formie bonu towarowego.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 30 listopada 2023 r.

Materialną podstawę do podjęcia badanej uchwały stanowią przepisy art. 22b ust. 1 i ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, stanowiące, iż rada gminy, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w zakresie świadczeń na rzecz rodziny, może w drodze uchwały, ustanowić dla osób zamieszkałych na terenie jej działania świadczenia na rzecz rodziny inne niż określone w art. 2 pkt 1-3, 4 i 5 ustawy. Szczegółowe zasady przyznawania świadczeń, o których mowa powyżej oraz ich wysokość określa uchwała rady gminy.

Jednocześnie też, zgodnie z art. 22b ust. 3 ustawy, do świadczeń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów rozdziałów 4, 6 i 7.

W treści § 2 ust. 2 uchwały, określono rodzaje produktów, jakich nabycie możliwe będzie w ramach ustanowionego bonu towarowego. W tym zakresie wskazano, że w skład bonu towarowego wchodzić mogą pampersy, pieluchy tetrowe, produkty spożywcze dla

niemowląt, ręczniki kąpielowe, kocyki, drobne zabawki oraz środki higieny dla dzieci, jednakże, poprzez użycie sformułowania „między innymi” ustanowiono otwarty katalog produktów możliwych do finansowania w ramach przyznanej pomocy.

Zdaniem organu nadzoru, takie ukształtowanie zakresu przedmiotowego przyznanego świadczenia, stanowi nieprawidłowe wypełnienie delegacji ustawowej i powoduje wątpliwość jakie rzeczywiście produkty mogą być przez zainteresowanych pozyskane.

Podnieść należy, że uchwała w sprawie ustanowienia świadczenia w ramach pomocy rodzinie, jako akt prawa miejscowego powinna zawierać regulacje czytelne, jasne i jednoznaczne, których treść na etapie stosowania prawa nie będzie powodowała żadnych wątpliwości. Przepisy aktu prawa miejscowego muszą być tak sformułowane, aby ich adresaci nie mieli wątpliwości co do tego – jak mają się zachować aby nie naruszyć ustanowionych norm prawnych. Zdaniem organu nadzoru, wprowadzenie otwartego katalogu pomocy rzeczowej nie spełnia powyższego wymogu, czym narusza zasadę prawidłowej legislacji, znajdująca oparcie w treści art. 2 Konstytucji RP.

Ponadto, w treści § 2 ust. 6 uchwały wskazano, że przyznanie lub odmowa przyznania pomocy w formie bonu towarowego pod nazwą „Wyprawka dla malucha” następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Wskazać należy, że rada gminy nie jest podmiotem uprawnionym do rozstrzygnięcia kwestii dotyczących trybu rozpoznawania spraw z zakresu przyznawania świadczeń rodzinnych. O tym, czy konkretna sprawa ma charakter sprawy administracyjnej czy cywilno – prawnej rozstrzygają regulacje rangi ustawowej, nie normy aktu prawa miejscowego. Pomimo zatem, iż przyznanie świadczenia rodzinnego, którym jest zgodnie z art. 2 pkt 3a ustawy świadczenie wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b, stanowi rozstrzygnięcie indywidualnej sprawy administracyjnej w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, zakwestionowane postanowienie § 2 ust. 6 uchwały, wykracza poza zakres delegacji ustawowej rady gminy.

Zasad przyznawania świadczeń, o których mowa w normie kompetencyjnej, nie stanowi również przepis § 2 ust 7 uchwały, rozstrzygający, iż sprawy związane z przyznaniem pomocy w formie bonu towarowego realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łławie.

Zgodnie z art. 110 ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 z późn.zm.) wójt (burmistrz, prezydent miasta) udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, z zastrzeżeniem ust. 8a, przy czym – upoważnienie takie, może być także udzielone innej osobie na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. 8a.

Ostatecznie też, z treści wzoru wniosku o pomoc w formie bonu towarowego, wyeliminować należy postanowienia, z których wynika konieczność podania numeru PESEL (a w przypadku nieposiadania numeru PESEL lub w przypadku cudzoziemców – konieczność podania serii i numeru dowodu osobistego, paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość), stanu cywilnego i obywatelstwa wnioskodawcy, a także oświadczenia wnioskodawcy, z którego wynika, że jest on świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zdaniem organu nadzoru, wskazane wyżej dane osobowe, których dotyczy nałożony obowiązek podania we wniosku, nie stanowią danych niezbędnych oraz determinujących przyznanie świadczenia „Wyprawka dla malucha”. Ustawa o świadczeniach rodzinnych

w treści art. 23 ust. 3 (Rozdział 6 – Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych) wskazuje wprawdzie zakres danych osobowych przetwarzanych celem przyznania świadczenia rodzinnego, jednakże przepis art. 22b ust. 3 ustawy, wyłącza możliwość stosowania unormowań Rozdziału 6 do spraw dotyczących postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, ustanowionych na podstawie art. 22b ust. 1 i ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e oraz ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE.L z 2016 r. 119.1 - dalej „RODO”) - przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Żądanie podania danych, o których mowa w zakwestionowanych postanowieniach załącznika do uchwały, stanowi istotne naruszenie ww. przepisów RODO.

Bezpodstawne jest także w przedmiotowym przypadku żądanie od wnioskodawcy złożenia oświadczenia, iż jest on świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, w przypadkach, w których ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom, składanym przez zainteresowane podmioty, rygor odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych z prawdą, to rygor ten wprowadzany jest wprost w przepisach ustawy i dopiero wówczas - w razie przeniesienia kompetencji na organ samorządu - możliwym byłoby odwoływanie się przez ten organ do pouczenia o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych z prawdą.

Odpowiedzialność za zawarcie we wniosku o przyznanie świadczenia rodzinnego fałszywych danych ustawodawca przewidział w art. 23 ust. 2a ustawy (stanowiącym, iż informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, a zawarcie we wniosku klauzuli o treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia", zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań), w przepisach Rozdziału 6 dotyczącego postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń. Jak wskazywano jednak już wyżej, regulacja ta nie może dotyczyć świadczenia ustanowionego przez radę gminy na podstawie art. 22b ust. 1 i ust. 2 ustawy, wobec treści jej art. 22b ust. 3. Wobec powyższego od wnioskodawcy nie można żądać zamieszczenia we wniosku oświadczenia o odpowiedzialności karnej, która to klauzula miałaby zastępować pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań – stosownie do treści art. 23 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ewentualna odpowiedzialność w tym zakresie może być konstruowana na zasadach określonych w przepisach Kodeksu Karnego, z uwzględnieniem wszelkich wymaganych na gruncie prawa karnego przesłanek.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie trzydziestu dni od daty jego doręczenia.

Otrzymują :

- Przewodniczący Rady Gminy Iława
- Wójt Gminy Iława

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Radosław Król